

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

EL

Ομιλία

Βρυξέλλες, 10 Νοεμβρίου 2015

Ομιλία του κ. Vítor Caldeira, Προέδρου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου
για το οικονομικό έτος 2014 στην Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού (CONT)
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Βρυξέλλες, 10 Νοεμβρίου 2015

Σε περίπτωση διαφορών υπερισχύει το κείμενο που θα εκφωνηθεί.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε,

Αξιότιμοι κύριοι βουλευτές,

Σας ευχαριστώ για την ευκαιρία που μου δίνετε να παρουσιάσω τις ετήσιες εκθέσεις του Συνεδρίου σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ κατά το οικονομικό έτος 2014.

Φέτος, η παρουσίαση των εκθέσεων λαμβάνει χώρα εν μέσω μιας ιδιαίτερα δύσκολης συγκυρίας για την Ευρώπη.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν μείζονες, μακροπρόθεσμες προκλήσεις που απαιτούν την ανάληψη επείγουσας δράσης, και συγκεκριμένα:

- τη δημιουργία θέσεων εργασίας και οικονομικής ανάπτυξης,
- την ικανοποίηση των ενεργειακών αναγκών, επιτυγχάνοντας παράλληλα τους στόχους που αφορούν το κλίμα, και
- τη διαχείριση των πιέσεων που ασκούνται στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και της ασφάλειας.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για να αξιοποιήσουν ακόμη καλύτερα όσα έχουν ήδη στη διάθεσή τους. Καλούνται όχι μόνο να βρουν πάραυτα τους χρηματικούς πόρους για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις αυτές, αλλά και να διασφαλίσουν την ορθή επένδυσή τους.

Τα κεφάλαια που διατίθενται σε επίπεδο ΕΕ προέρχονται πρωτίστως από τον προϋπολογισμό της, τον οποίο υποβάλλουμε σε έλεγχο κάθε χρόνο.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργούμε τα τελευταία χρόνια καταδεικνύουν στο σύνολό τους την ανάγκη υιοθέτησης μιας εκ βάθρων νέας προσέγγισης, βάσει της οποίας θα καθίσταται δυνατή η καλύτερη και ταχύτερη επένδυση του προϋπολογισμού της ΕΕ, ώστε αυτός να μπορεί να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη.

Κάνουμε έκκληση για αυτή την «εκ βάθρων νέα προσέγγιση», επειδή ακριβώς είναι επιτακτική η ανάγκη για ουσιαστικές αλλαγές στον τρόπο διαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ από όλους τους ιθύνοντες:

- Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων πρέπει να εναρμονίσουν καλύτερα την κατανομή του προϋπολογισμού με τις μακροπρόθεσμες στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ και να βελτιώσουν την ικανότητά του να ανταποκρίνεται σε κρίσεις.
- Οι νομοθέτες πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα καθεστώτα δαπανών ορίζουν με σαφήνεια τα αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και τα αποδεκτά όρια κινδύνου που μπορούν να αναλάβουν οι υπεύθυνοι δημοσιονομικής διαχείρισης.
- Οι υπεύθυνοι δημοσιονομικής διαχείρισης πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δαπανώμενοι πόροι συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες και επιτυγχάνουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Για όλα αυτά όμως θα χρειαστεί χρόνος, ενώ:

- η ΕΕ βρίσκεται στα μέσα περίπου της περιόδου που καλύπτει η στρατηγική «Ευρώπη 2020»,
- τα καθεστώτα δαπανών για την περίοδο 2014-2020 εφαρμόζονται ήδη και

- χρειάστηκαν ήδη πολλά χρόνια για να διαμορφωθεί η παρούσα νοοτροπία της ΕΕ περί δημοσιονομικής διαχείρισης.

Είναι επομένως σημαντικό να κάνουμε ό,τι μπορούμε τώρα.

Η επικείμενη ενδιάμεση αξιολόγηση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου αποτελεί ευκαιρία επαναπροσδιορισμού των προτεραιοτήτων των δαπανών, καθώς και του σχεδιασμού ορισμένων καθεστώτων.

Επιπλέον, όπως προκύπτει από την έκθεσή μας, υπάρχει περιθώριο για βελτιωμένη χρήση των εργαλείων δημοσιονομικής διαχείρισης που εφαρμόζονται ήδη.

Αξιότιμοι κύριοι βουλευτές,

Δεδομένου ότι το σύνολο σχεδόν των δαπανών της ΕΕ για το 2014 είχαν προγραμματιστεί κατά την περίοδο 2007-2013, η έκθεσή μας θίγει αναπόφευκτα μια σειρά επί μακρόν εκκρεμών ζητημάτων.

Εντούτοις, τα ζητήματα αυτά πρέπει να αναλυθούν εντός του πλαισίου από το οποίο αναδύθηκαν. Πιστεύουμε ότι η έκθεσή μας περιέχει ορθή αξιολόγηση της δημοσιονομικής διαχείρισης το 2014, ενώ προτείνει σημαντικούς τρόπους βελτίωσης για τα επόμενα χρόνια.

Πρώτον, εγκρίναμε τους λογαριασμούς της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2014. Οι λογαριασμοί είναι αξιόπιστοι και για τον λόγο αυτό διατυπώσαμε ελεγκτική γνώμη χωρίς επιφύλαξη. Καταλήγουμε επίσης στο συμπέρασμα ότι η είσπραξη των εσόδων της ΕΕ δεν εμφάνιζε ουσιαστικά σφάλματα.

Παρ' όλα αυτά, παρατηρείται ένα **διαρκώς υψηλό επίπεδο σφαλμάτων στις πληρωμές**, το οποίο σημαίνει ότι εξακολουθεί να είναι μεγάλος ο όγκος των κεφαλαίων που δεν δαπανώνται σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ.

Το εκτιμώμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος για τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2014 ήταν 4,4 %. Το ποσοστό αυτό παραμένει σταθερό τα τελευταία τρία έτη.

Για ακόμη μία φορά, το σύνολο των επιχειρησιακών δαπανών περιείχε σημαντικό επίπεδο σφάλματος που υπερέβαινε το 2%. Οι διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων ήταν ο μόνος τομέας όπου το επίπεδο σφάλματος δεν είναι σημαντικό.

Φέτος, κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αναλύουμε περισσότερο επισταμένα τους λόγους που δημιουργούν τον κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος.

Όπως επισημαίνουμε, η πλειονότητα των επιχειρησιακών δαπανών της ΕΕ περιέχει εγγενή κίνδυνο, καθόσον ο ορθός υπολογισμός των πληρωμών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία που παρέχουν οι ίδιοι οι τελικοί αποδέκτες.

Αναλόγως του καθεστώτος ή του προγράμματος δαπανών, στους τελικούς αποδέκτες των κονδυλίων της ΕΕ μπορεί να συγκαταλέγονται γεωργοί, ερευνητές, ΜΜΕ, ΜΚΟ ή ακόμη και κυβερνήσεις.

Η ανάλυσή μας δεν υποδηλώνει ότι το επίπεδο του σφάλματος εξαρτάται από το είδος των ρυθμίσεων διαχείρισης. Το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες στους τομείς όπου η ευθύνη διαχείρισης επιμερίζεται μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών ήταν 4,6 %, το ίδιο όπως και για όλες τις άλλες επιχειρησιακές δαπάνες.

Αντιθέτως, η ανάλυσή μας καταδεικνύει την ισχυρή συσχέτιση που υφίσταται μεταξύ του είδους του καθεστώτος ή του προγράμματος και του επιπέδου του σφάλματος.

Εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος σε καθεστώς απόδοσης δαπανών ανέρχεται σε 5,5 %. Για λόγους σύγκρισης αναφέρεται ότι το αντίστοιχο επίπεδο δεν υπερβαίνει το 2,7% για τα προγράμματα βάσει δικαιωμάτων, στο πλαίσιο των οποίων η ενίσχυση καταβάλλεται στους αιτούντες μόνον εφόσον αυτοί πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.

Η εν λόγω διάκριση εξηγεί σε μεγάλο βαθμό τις διακυμάνσεις του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος μεταξύ δαπανών που εμπίπτουν σε διαφορετικούς τομείς του ΠΔΠ.

Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος είναι υψηλότερο στους τομείς «Ανταγωνιστικότητα» και «Συνοχή», όπου το σύνολο σχεδόν της εκτέλεσης των δαπανών λαμβάνει τη μορφή απόδοσης δαπανών, σε σύγκριση με τους τομείς «Φυσικοί πόροι» και «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας», στους οποίους το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών βασίζεται στην ενεργοποίηση δικαιωμάτων.

Βεβαίως, αυτό που έχει σημασία είναι ο κίνδυνος να βρίσκεται υπό έλεγχο. Τα τελευταία χρόνια η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την πρόληψη και τη διόρθωση των σφαλμάτων.

Το 2014 η λήψη διορθωτικών μέτρων συνέβαλε στη μείωση του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος κατά 1,1 %. Βέβαια, εάν είχαν αξιοποιηθεί όλες οι διαθέσιμες πληροφορίες, θα μπορούσαν να είχαν διορθωθεί περισσότερα σφάλματα.

Η Επιτροπή πρέπει να αξιοποιεί στο έπακρο τις διορθωτικές της εξουσίες, περιλαμβανομένων εκείνων που της απονέμονται στο πλαίσιο του τρέχοντος ΠΔΠ, προκειμένου να μειώσει περαιτέρω τα σφάλματα και να ανακτήσει περισσότερα κονδύλια από τα εσφαλμένως δαπανηθέντα, προκειμένου αυτά να επανεπενδύονται.

Και λέγοντας αυτό, έρχομαι στο ζήτημα **των επιδόσεων του προϋπολογισμού της ΕΕ.**

Είναι σαφές ότι, προκειμένου η ΕΕ να ανταπεξέλθει στις πιεστικές προκλήσεις με τις οποίες έχει έρθει αντιμέτωπη, χρειάζεται να επενδύσει τον προϋπολογισμό της με καλύτερο τρόπο.

Εξετάζοντας τη σχέση μεταξύ της τρέχουσας στρατηγικής της ΕΕ και του ΠΔΠ διαπιστώσαμε ότι θα μπορούσαν να είχαν ευθυγραμμιστεί καλύτερα, τόσο από άποψη χρόνου όσο και από άποψη προτεραιοτήτων.

Αξίζει να υπογραμμιστεί επίσης το γεγονός ότι, στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και τα προγράμματά τους, τα κράτη μέλη δεν μεταφράζουν τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σε επιχειρησιακούς στόχους.

Αμφότερα τα ζητήματα αυτά περιορίζουν την ικανότητα της Επιτροπής να παρακολουθεί τη συνεισφορά του προϋπολογισμού της ΕΕ στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και να καταρτίζει σχετικές εκθέσεις.

Πρόκειται για ένα ζήτημα που χρήζει της προσοχής των υπευθύνων λήψης αποφάσεων.

Εν τω μεταξύ, ο ρόλος του νομοθέτη είναι καίριος, αφ' ης στιγμής καλείται να μεταφράσει τους πολιτικούς στόχους σε συγκεκριμένους στόχους σε επίπεδο ΕΕ και να θεσπίσει την απαίτηση οι στόχοι αυτοί να αντικατοπτρίζονται στον τρόπο διαχείρισης των εν λόγω προγραμμάτων.

Στους τομείς που τελούν υπό επιμερισμένη διαχείριση, τα προς επίτευξη αποτελέσματα πρέπει να ορίζονται σαφώς και να προσδιορίζονται ποσοτικώς στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και τα προγράμματα. Αυτό δεν συμβαίνει επί του παρόντος.

Η κείμενη νομοθεσία δεν προβλέπει την υποχρέωση των κρατών μελών να περιλαμβάνουν κοινούς δείκτες στα προγράμματά τους, ούτε την απώλεια του αποθεματικού επίδοσής τους σε περίπτωση ανεπαρκών επιδόσεων από άποψη επίτευξης αποτελεσμάτων.

Οι πρόσφατες πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της κατάρτισης και της διαχείρισης του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων έτυχαν μεν θερμής υποδοχής, μένει εντούτοις να αντιμετωπιστούν ακόμη πολλές προκλήσεις. Οι εκθέσεις και οι γνώμες που εκπονούμε μπορούν να συμβάλουν αισθητά προς αυτή την κατεύθυνση.

Αξιότιμοι κύριοι βουλευτές,

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ δέχεται σοβαρές πιέσεις. Ήδη, λίγο μετά την έναρξη ισχύος του νέου ΠΔΠ, χρησιμοποιείται το περιθώριο για απρόβλεπτες ανάγκες για πληρωμές —πριν ακόμη δρομολογηθεί το σχέδιο Γιούνκερ ή γίνει πλήρως αντιληπτό το συνολικό μέγεθος της προσφυγικής κρίσης.

Η ΕΕ πρέπει να διευθετήσει μια σειρά **εκκρεμών δημοσιονομικών ζητημάτων** που έχουν συσσωρευθεί, προκειμένου να αποδεσμεύσει πόρους οι οποίοι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε τομείς που τους έχουν περισσότερο ανάγκη.

Μολονότι οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων μειώθηκαν το 2014, προβλέπεται να αυξηθούν εκ νέου από το 2015 και για τα επόμενα χρόνια.

Ορισμένα κράτη μέλη πασχίζουν να απορροφήσουν τους πόρους της ΕΕ που τους έχουν διατεθεί.

Μάλιστα, σε τέσσερα κράτη μέλη, το συνολικό ποσό που παραμένει αζήτητο στα ταμεία της ΕΕ αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 15 % των ετήσιων κρατικών δαπανών τους.

Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση των κρατών μελών πόρους, χωρίς να συνεκτιμά αρκούντως την ικανότητά τους να τους επενδύσουν. Μάλιστα, σε ορισμένα κράτη μέλη η επιλογή επαρκούς αριθμού έργων δεν είναι εύκολη υπόθεση, όπως δεν είναι και η εξεύρεση της απαραίτητης χρηματοδότησης που πρέπει να εισφέρουν από την πλευρά τους.

Με τον τρόπο αυτό υπονομεύεται η σχέση κόστους-οφέλους. Όσο λιγότερα τα διαθέσιμα έργα, τόσο λιγότερα και τα κίνητρα για εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων επιλογής.

Επισημαίνουμε και φέτος το υψηλό επίπεδο των αχρησιμοποίητων πόρων σε χρηματοδοτικά μέσα και τη μικρή αύξηση των ανεξόφλητων αιτήσεων πληρωμής.

Η Επιτροπή διαθέτει σχέδιο με το οποίο ευελπιστεί να βελτιώσει τις βραχυπρόθεσμες ταμειακές ροές. Εντούτοις, το Συνέδριο θεωρεί ότι, αφενός, απαιτείται μια περισσότερο μακροπρόθεσμη προοπτική και, αφετέρου, χρειάζεται βελτίωση των προβλέψεων ώστε οι αναλήψεις υποχρεώσεων του προϋπολογισμού να μην είναι υπερβολικές. Τα ζητήματα αυτά πρέπει να εξεταστούν από τους υπευθύνους δημοσιονομικής διαχείρισης.

Αξιότιμοι κύριοι βουλευτές,

Η δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ έχει να ωφεληθεί τα μάλα από τη βελτίωση της διαφάνειας.

Κατά την άποψή μας, θεμέλιος λίθος της διαφάνειας είναι η καλή ποιότητα των πληροφοριών διαχείρισης. Πρόκειται για ένα θέμα το οποίο διατρέχει ολόκληρη την έκθεσή μας.

Φέτος, η Επιτροπή πλαισίωσε τους λογαριασμούς με μια σύντομη συζήτηση επί ορισμένων βασικών δημοσιονομικών θεμάτων. Χαιρετίζουμε αυτό το εγχείρημα ως ένα πρώτο βήμα προς μια πιο ολοκληρωμένη διαδικασία υποβολής εκθέσεων σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις, η οποία θα καλύπτει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Συστήσαμε στην Επιτροπή να αναλάβει δράση προκειμένου να βελτιώσει τη διαφάνεια όσον αφορά:

- τις μακροπρόθεσμες ανάγκες ταμειακών ροών,
- τα σφάλματα στις πληρωμές και τις πραγματοποιηθείσες διορθώσεις, και
- τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Εξίσου σημαντική είναι και η διασφάλιση της διαφάνειας των πολιτικών της ΕΕ που δεν χρηματοδοτούνται απευθείας από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Οι νέοι τρόποι χρηματοδότησης των πολιτικών της ΕΕ δεν πρέπει να εξαιρούν τους δημοσιονομικούς κινδύνους από τον δημόσιο έλεγχο. Κάτι τέτοιο θα αποτελούσε κοντόφθαλμη πρακτική και θα μπορούσε να αποβεί αντιπαραγωγικό μακροπρόθεσμα.

Εν κατακλείδι, η ΕΕ οφείλει να επενδύει καλύτερα τα χρήματά της. Συγκεκριμένα, πρέπει να αναλάβει δράση προκειμένου να διασφαλίσει ότι:

- οι επενδύσεις ανταποκρίνονται περισσότερο στις προτεραιότητες της Ένωσης,
- οι κανόνες είναι απλούστεροι και έχουν ως γνώμονα την επίτευξη των αποτελεσμάτων, και
- η διαχείριση των πόρων είναι αποδοτικότερη.

Όλα αυτά από κοινού συνιστούν πράγματι μια εκ βάθρων νέα προσέγγιση.

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αξιότιμοι κύριοι βουλευτές,

Οι πολίτες της ΕΕ και οι εκπρόσωποί τους δικαιούνται να γνωρίζουν πόσο καλά επενδύει η ΕΕ τα χρήματά τους.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο αναμένει με ενδιαφέρον να βοηθήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αναλαμβάνοντας τον έλεγχο των επενδυόμενων πόρων, προειδοποιώντας όταν διατρέχουν κίνδυνο και παρέχοντας συμβουλές για τη βελτίωση των επιδόσεών τους.

Σας ευχαριστώ θερμά.